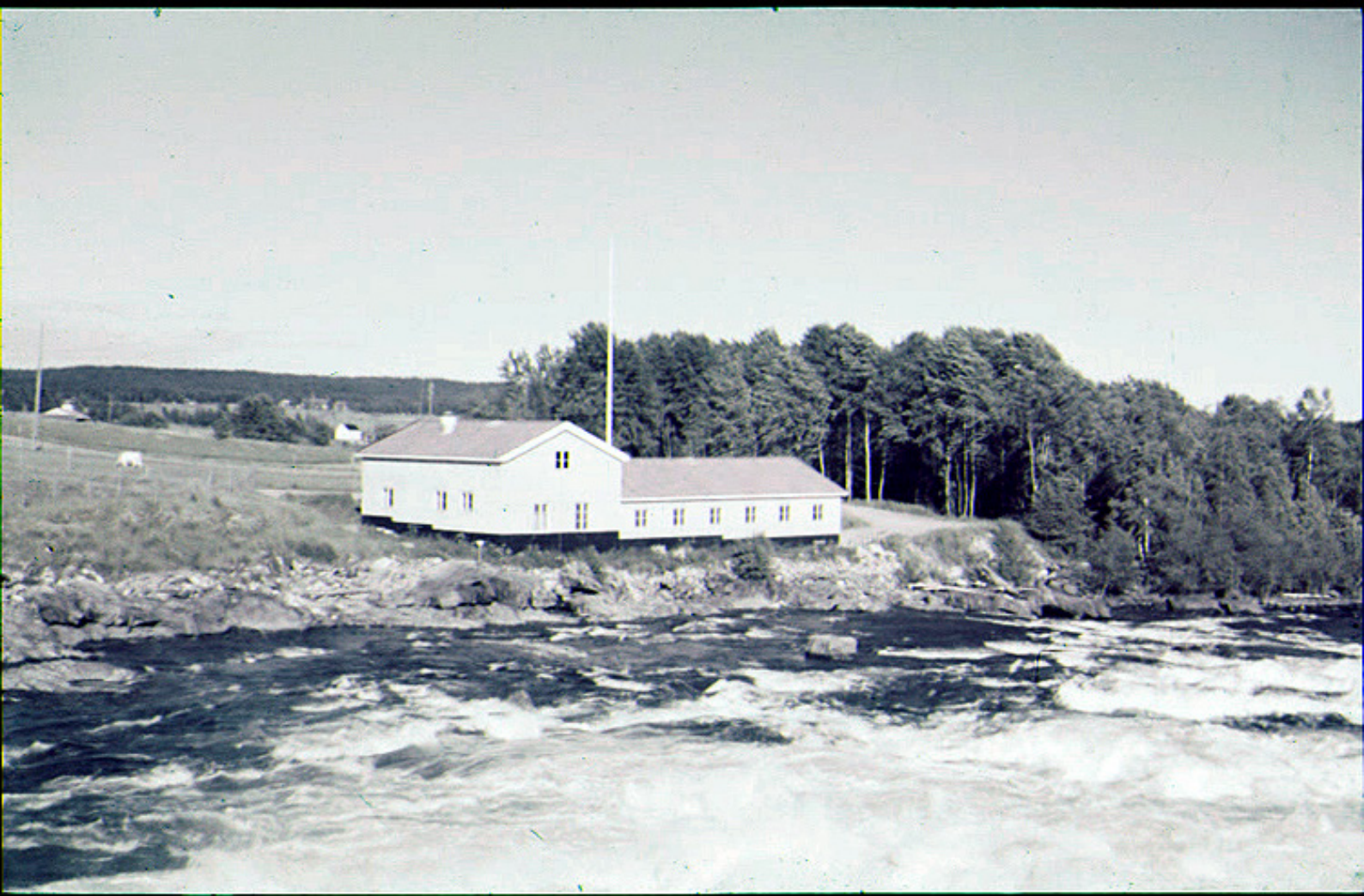

Utsättningar av lax i Västerbotten under 1900-talet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Omslagsfoto: Norrfors fiskodling 1957. Fotograf: Ragnar Insulander

Förord

Sedan mycket lång tid har människan flyttat fisk mellan olika vatten. Syftet med dessa flyttningar har varit varierande över tid, men den främsta anledningen har varit att skapa en ökad tillgång på fisk som livsmedel. Att utplanteringar, och andra fiskevårdsinsatser, ska skapa förutsättningar för ett rekreativt sportfiske är en ganska modern företeelse, liksom de diskussioner som idag förs om det genetiska ursprunget på den fisk som sätts ut.

En stor andel av den fisk som satts ut i Sverige sedan mitten på 1900-talet är för så kallade kompensationsändamål. Detta innebär att utplanteringen ska kompensera för en skada på miljön som orsakats av att en viss verksamhet bedrivs vilken förstör, eller minskar, möjligheterna till naturlig fiskproduktion och skadar fisket. När det gäller omfattningen av antalet utsatta fiskar för kompensationsändamål så är det lax som starkt dominerar. Detta på grund av den stora förlusten av lek- och reproduktionsområden utbyggnaden av vattenkraften i våra stora älvar medfört. Lax har också satts ut för fiskevårdsändamål med syfte att förstärka svaga stammar och för att återintroducera lax i vattendrag där produktionen slagits ut av olika orsaker.

Sedan många år har Länsstyrelsen prioriterat arbetet med förvaltning och fiskevård till nytta för länets laxstammar. Som en del i detta arbete har det också genomförts utplanteringar av lax. Strävan har hela tiden varit att de utsättningar som genomförs ska baseras på material som härstammar från det vattendrag där utsättningen ska genomföras. Frågan har dock väckts ett flertal gånger om vattendragens laxstammar verkligen är så unika som de antas vara, och i vilken utsträckning de är påverkade av tidigare laxutsättningar som baserats på lax från andra vattendrag. Exempelvis har det sagts att Åbyälven är helt unik, eftersom det aldrig genomförts några laxutsättningar där. I Sävarån har det skett utplantering av ett flertal olika stammar, samtidigt som laxbeståndet under perioder i stort sett varit helt utslaget p.g.a. exempelvis påverkan från sågverksdammar och annan industriell påverkan.

Eftersom utvecklingen av dagens teknik att genom bl.a DNA-analys kunna härleda lax till olika vattendrag starkt utvecklats, är det också viktigt att känna till vattendragens historik vad gäller utplanteringar. I detta perspektiv är det också viktigt att se om det går att spåra någon genetisk påverkan på naturligt reproducerande laxbestånd från utsättningar. Detta är inte minst viktigt i diskussionen om påverkan på naturlaxbestånden från odlad kompensationsutsatt fisk som eventuellt kan leka i fel älv.

Utifrån denna bakgrund föddes idén att det ur ett flertal aspekter skulle vara intressant att om möjligt göra en sammanställning av alla laxutsättningar som genomförts i länet så långt tillbaka som information kan fås. Ett sådant sammanställt material skulle vara unikt och förhoppningsvis vara av nytta till nytta för både forskare och personer som arbetar med laxförvaltning.

Uppdraget gavs till Sören Johansson, som tidigare arbetat som länsfiskekonsulent i Västerbotten, och gick i korthet ut på att upprätta en rapport och en databas över utsättningarna av lax i Västerbotten under 1900-talet fram till i första hand 1980. För de flesta vattendrag redovisas i denna rapport data fram till 2005. Till sin hjälp har han haft f.d. fiskerikonsulent Erik Fisk, som

är den som i huvudsak arbetat med insamlingen av faktaunderlag, bearbetning och utformning av rapporten.

Ett gediget arbete har lagts ner på att finna relevant underlagsmaterial. Källorna har i huvudsak varit rapporter från Laxforskningsinstitutet, uppgifter från Vattenfalls fiskodlingsverksamhet, flottningsföreningar och handlingar från Hushållningssällskapet. Därutöver har ett flertal personer intervjuats. Trots det stora arbetet som lagts ned på att finna underlag så torde det finnas åtskilliga utsättningar som inte är dokumenterade bl.a. eftersom utsättning av fisk inte var tillståndspliktig förrän 1978.

Länsstyrelsen Västerbotten april 2017

Ulf Carlsson
Länsfiskekonsulent

Utsättningar av lax i Västerbotten under 1900-talet.

Bakgrund om utsättningar i allmänhet och lax i synnerhet

Främjande av fiskodling

I mitten av 1800-talet hade fiskodlingsverksamheten i Sverige börjat ta fart genom impulser från övriga Europa. Då gällde det framförallt karpfisk för konsumtion och export.

Hushållningssällskapen som då var rådgivningsorgan för såväl fiske som jordbruk försökte på olika sätt att stimulera fiskodlingsverksamhet även i Västerbotten. 1890 förs fiskefrågorna över till Kungl. Lantbruksstyrelsen som då blir central myndighet för Hushållningssällskapen och deras fiskeriassistenter. Fiskodlingsverksamheten i Västerbotten kom inte i någon större utsträckning att omfatta odling av karpfiskar på grund av klimatet, utan inriktade sig i stället på odling av gädda och sik för utsättningar i sjöar och vattendrag. Vid den här tiden pågick ett omfattande fiske i sjöar och vattendrag som en viktig del i försörjningen.

Från den här tiden noteras också de första utsättningarna av laxyngel. Det har inte gått att utröna bakgrund, eller skälen för dessa utsättningar, men de kan ha varit i experimentsyfte eller som någon sorts kompensation för skador orsakade av flottningen.

Flottningen

Flottningen i länet började med bäckflottning under andra halvan av 1800-talet och var av förhållandevis liten omfattning. När flottningföreningarna började bildas från slutet av 1800-talet blev flottningen mer organiserad och effektiviserad. Bland annat byggdes ett stort antal dammar i framförallt de mindre biflödena. Dammarna användes för att spara vatten i sjöarna för att kunna släppa mycket vatten när virket skulle iväg. Flottningen har haft ett flertal negativa effekter på fisk och fiske bl.a. genom att dammarna har orsakat hinder för fiskvandringen samt att stora mängder bark revs loss från timret och sedimenterade i vattendragen. Vattendragen kanaliserades och i de större vattendragen byggdes ofta stora ledarmar i sten som ledde bort vattnet från vanligtvis grunda områden där virket kunde strandas. Dessa grundområden utgjorde bl.a. bra uppväxtområden för lax- och öringungar. Omfattande rensningar av mindre vattendrag var mycket vanliga och det var inte ovanligt att man använde stora bandmaskiner till detta. Större stenar var ofta orsak till brötbildning varför de regelmässigt sprängdes bort. Alla dessa flottningsbefrämjande åtgärder hade förstås mycket stora negativa effekter på produktionen av lax- och havsöringungar.

Vissa flottningföreningar var engagerade i kompensationen för fiskeskadorna och i Skellefteälven och Gideälven byggde föreningarna särskilda odlingar för odling av lax och öring för utsättning.

Vattenkraften

Vi har inte hittat några exakta uppgifter på när de första vattenkraftverken anlades i Västerbotten, men de anlades oftast i mindre vattendrag eller så togs bara delar av älvens vattenföring till kraftverket. Skadorna på fisket kunde ändå bli rätt stora om man utnyttjade den del av älven där vandringsfisken hade lättast att passera.

Skadorna på fisket fick en helt annan omfattning när man fick byggnadstekniska möjligheter att genom dammar stänga av hela de större vattendragen och ta allt vatten genom turbinerna. All vandring förbi kraftverket stoppades och alla reproduktionsområden blev outnyttjade eller förstörda genom överdämning eller torrläggning. Det här sker med början i tidigt 1950-tal och fortsätter till 1990-talet. Oftast började man högt uppe i vattensystemen och fortsatte ner mot mynningarna. I Västerbotten är det tre älvar, Skellefteälven, Umeälven och Ångermanälven som genomgått en sådan total utbyggnadsfas.

När bl.a. kraftverkens regleringsdammar innebar att laxreproduktionsområden dämades över blev exploatörerna skyldiga att ersätta skadedrabbade fiskerättsägare i älven, samt det fiske som bedrevs efter kust och i hela havet. I älven kompensades fiskerättsägarna oftast med pengar medan kust- och havsfiskare skulle hållas skadelösa genom utsättningar av lax och havsöring. Vattenkraftindustrin bedrev ett omfattande utvecklingsarbete för att lösa problemet med att odla laxungar till en sådan ålder/storlek (smolt) att de förmodades efter utsättning i älven gå mer eller mindre direkt ut i havet. Man kan säga att detta var en förutsättning för den slutliga vattenkraftutbyggnaden i de stora älvarna, eftersom vattendomstolar ställde krav om kompensation för bortfallet av laxproduktionen.

Föroreningar

Eftersom de större och kraftigt förorenade industrierna i Västerbotten är förlagda vid kusten har lax och havsöring inte drabbats av föroreningar i någon större omfattning. De cellulosaindustrier som finns i älvmyningarna har inte påverkat fiskvandringen.

Det finns dock undantag från detta och det är Rickleån. I Rickleån byggdes på tidigt 1900-tal 3 kraftverk som hindrade all fiskvandring och dessutom fanns sedan 1700-talet ett järnverk. Under början av 1900-talet anlades ett massabruk vid älven och utsläppen av lut m.m. orsakade en total fiskdöd som slog ut Rickleåns lax- och havsöringbestånd. Med tiden minskade utsläppen och laxbeståndet kunde bygga upp igen med utsättningar. Massabruket lades ner redan på 50-talet men inte långt därefter förekom ett giftutsläpp från en annan industri i Robertsfors med följden att lax- och havsöringbestånden ännu en gång i stort sett slogs ut. Återigen genomfördes fiskutsättningar av framförallt havsöring som ett led i att försöka restaurera bestånden.

Överfiske

Genom sina långa vandringar från norrlandsälvarna och ner till södra Östersjön utsätts laxen för ett omfattande fiske. De viktigaste fiskeområdena har varit havet och då framförallt södra Östersjön, kusten, älvmyningarna och älvarna. Fram till 1800-talets slut utgjord älvarna med deras fasta fiske de huvudsakliga fångstområdena för lax. Även i älvmyningarna fångades mycket men kustfisket tog inte stor del förrän storryssjor börjades användas i större utsträckning en bit in på 1900-talet. Vid samma tid effektiviserades fisket i havet med både krok och garn och en allt större del fångades i havet. Havsfisket fick ett kraftigt avbräck under krigsåren 1939-45 och kust- och älvfisket ett motsvarande uppsving. När fisket i havet kom igång efter kriget och syntetiska material i redskapen började användas blev fångsterna väsentligt större. Även kustfisket kunde dra nytta av de nya materialen och fångsterna ökade även där. Det alltmer ökande havsfisket tog allt större andel av den totala laxfångsten, för att under 70 och 80-tal vara uppe i nivåer på över 80 %. Av den lax som återvände mot älvarna fångades en stor del i redskapen vid kusten. Sammantaget betydde detta att fångstuttaget av lax var så högt att det

resulterade i en kraftigt minskad reproduktion i älvarna. Efter omfattande regleringar av fisket vid kusten, i älvarna och nu även av havsfisket är situationen betydligt gynnsammare för laxen.

Genomgång av varje älv

Lögde älv

Mynningskoordinater	705443-168088
Nederbördsområde, km ²	1608
Sjöprocent	4,0
Längd, km	200 km
Medelvattenföring, m ³ s	18

Lögdeälven är en mindre skogsälv i den södra delen av länet. Vid Fällfors ca 40 km från mynningen ligger Fällforsfallet som är ett definitivt vandringshinder. Reproduktionsarealen nedströms fallet beräknas till ca 45 hektar. 1992 byggdes vid fallet en fiskväg, i form av en tunnel, som öppnade ytterligare ca 20 hektar upp till Lögdasjön till vilken det idag förekommer laxreproduktion. Det är osäkert huruvida uppvandrande lax kommer att gå genom Lögdasjön och vidare upp i älven, men årligen sker elfisken uppströms sjön för att bl.a. kontrollera om lax leker på sträckan.

I älven finns inga vattenkraftanläggningar.

Vid Fällforsfallet har tidigare funnits ett hoppfiske och det finns historiska uppgifter om någon form av fast fiske vid Hyngelsböle som är beläget vid de nedre forsarna i älven.

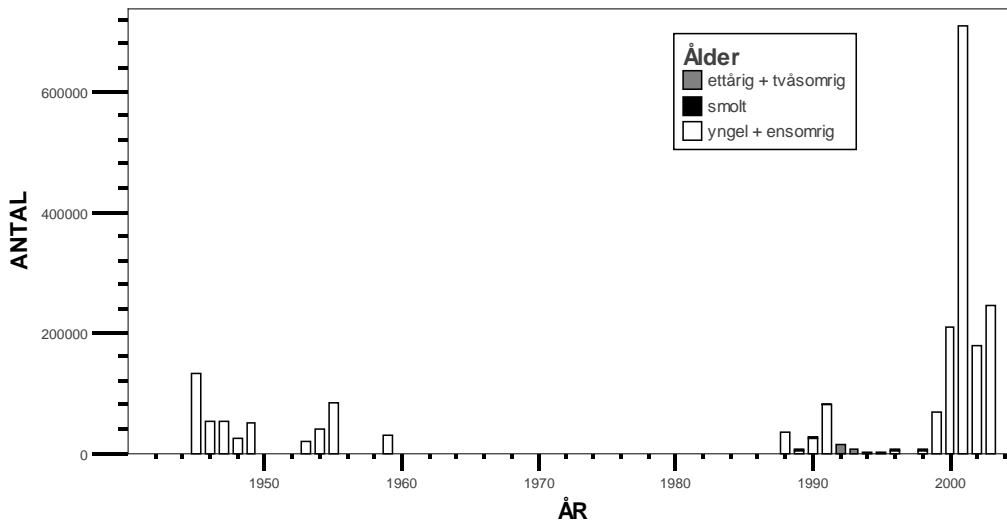
Flottning i älven har bedrivits i hela dess längd. Ett skilje fanns i mynningen. Flottningen upphörde på senare delen av 60-talet och vissa miljöåterställningsåtgärder har genomförts.

Inga industrier med förorenande utsläpp har funnits.

Utsättningar

De första noteringar om utsättning av lax finns från 1945. Det var då en yngelutsättning med material från Norrfors fiskodling (Umeälven). Dessa yngelutsättningar pågick till 1949. Utsättningar återupptas 1953, men då sätts yngel uppströms Fällforsfallet, vilket borde betyda att man ville använda dessa outnyttjade reproduktionsområden, eller att det redan då fanns planer på en fiskväg förbi fallet. Sedan finns det inga noteringar om utsättningar förrän 1989. Då genomfördes utsättningar inom ramen för Projekt Västerbottenslax. Runt år 2000 börjar de laxar som under senare delen av Projekt Västerbottenslax projektperiod började odlas upp till avelsfisk att producera rom. Inom ramen för ett EU-projekt "fler laxar i var laxälv" nyttjades då denna resurs, och framförallt laxyngel sattes då ut på sträckan mellan Fällforsfallet och Lögdasjön för att på så sätt påskynda etableringen av lax på sträckan.

LÖGDEÄLVEN laxutsättning.

Öre älv

Mynningskoordinater	705225-169253
Nederbördsområde, km ²	3205
Sjöprocent	2,4
Längd, km	190
Vattenföring, m ³ s	35

Öre älv rinner upp på Stöttingfjället väster om Lycksele och mynnar norr om Järnshalvön i Nordmalings kommun. I älven finns två partiella vandringshinder, ett i Torrböle ca 30 km uppströms mynningen, och ett i Storforsen, ca 50 km uppströms mynningen. En fiskväg anlades i fallet vid Torrböle på 80-talet. Uppströms Örräsket finns ett absolut hinder som utgörs av Storfallet vilket är beläget ca 10 mil från mynningen.

I Öreälven finns tre vattenkraftverk. Ett är beläget ca en mil nedströms Bjurholm vid Agnäs. Dammen är en så kallad nåldamm som hålls öppen helt eller delvis vid höga flöden. Det har också funnits en fiskväg i form av en denilränna. Den är nu sedan många år ombyggd till en bassängtrappa. Det andra kraftverket är beläget ovan Örräsket vid Storforsen som redan tidigare var ett absolut vandringshinder och det tredje finns ännu högre upp vid Brattforsen.

Laxfisket i Öre älv har utgjort en egen fiskefastighet som omfattat fisket inte bara vid det fasta fisket i Håknäs, utan i hela älven upp till Örräsk. Det fasta fisket i Håknäs var ett minfiske som brukades av ägarna till befintlig såg och järnbruk. Omkring 1950 byggdes fisket om av dåvarande ägare som också anlade en avelsbassäng och bedrev diverse laxförsök.

Flottnig har bedrivits efter hela älven och i en stor del av dess biflöden.

Några förorenande industrier som kan ha haft inverkan på fisket finns inte invid älven.

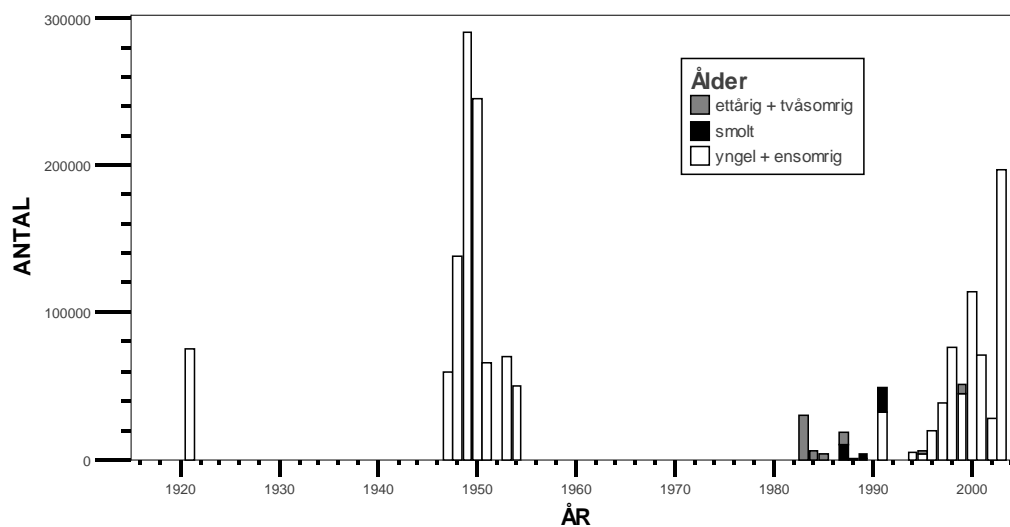
Laxfisket i Öre älv har sedan början av förra seklet varit i skogsbolaget Mo & Domsjö's (numera Holmen skog) ägo. Från mitten av 40-talet bedrevs det vid Håknäsfisket en viss försöksverksamhet i samråd med fiskeriintendenten i nedre norra distriktet. Man experimenterade bl. a. med att fånga stigande lax i fisket och sumpas dem i en bassäng tills lektiden närmade sig, varefter de släpptes ut. Därigenom skulle lekfisken inte utsättas för fiske.

Utsättningar

Den första dokumenterade utsättningen är från 1921 och eftersom laxyngeln levererades från Grubbe fiskodling torde det med stor säkerhet ha varit Umeälvslox . Från 1947 till 1954 utfördes omfattande utsättningar av lax inom ramen för de försök som gjordes av MoDo genom deras fiskmästare. I huvudsak har Umeälvslox använts, men vissa leveranser har kommit från Lejonströms fiskodling i Skellefteälven och möjligen även från Gideälven. Det ser ut som om utsättningarna av yngel upphörde i mitten av 50-talet och detta torde ha sin grund i en av bolaget utarbetad plan, som innebar att laxen fångades i Håknäs och transporterades upp till lekplatserna. Planen innehöll att 30 honor och 15 hanar skulle flyttas. Hur utfallet blev är inte känt.

Från 1981 ingick Öreäven först i Laxprojekt AC-BD och senare i projekt Västerbottenslox, där omfattande utsättningar genomfördes med olika stadier från yngel till smolt. Avelsfiske bedrevs av projekten vid Håknäs minfiske, vilket innebar att alla utsättningar i Öreälven skedde med lax med föräldrafiskar som härstammade från Öreälven. Runt år 2000 börjar de laxar som under senare delen av Projekt Västerbottenslox projektperiod började odlas upp till avelsfisk att producera rom. Inom ramen för ett EU-projekt "fler laxar i var laxälv" nyttjades då denna resurs, och framförallt laxyngel sattes då ut på sträckan mellan Agnäs och Örträsk.

ÖREÄLVEN laxutsättning.

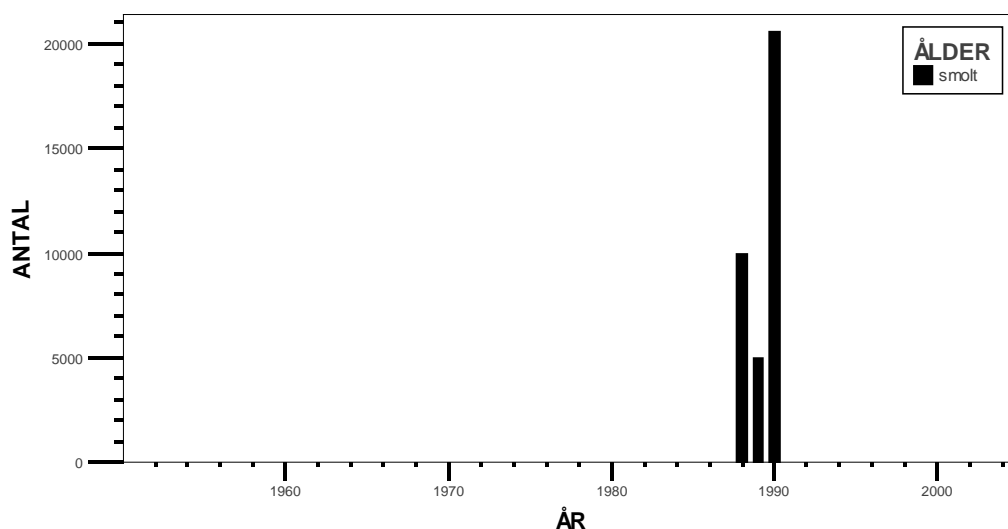

Hörnån

Mynningskoordinater	706237-170395
Nederbördsområde, km ²	392
Sjöprocent	3,3
Längd, km	65
Vattenföring, m ³ s	4

Det är sannolikt att det förkommit lax i Hörneån i äldre tider. I jordeböcker från 1600 och 1700 talet förekommer uppgifter om laxstakanät i mynningen. Försök med utsättningar gjordes under några år i slutet av 80-talet och enstaka laxar återvandrade. Därefter har det skett utsättningar av framförallt havsöring, samtidigt som vandringshinder tagits bort och flottledsrestaureringar genomförts. Det är nu glädjande att konstatera att laxungar nu är vanligt förekommande i de elfiskeundersökningar som genomförs och bedömningen är att Hörnån nu kan räknas som ett laxvattendrag. Intressant är också att de genetiska analyser som nu gjorts på lax i Hörnån visar på en annan härstamning än den laxstam som användes som utsättningsmaterial åren 1988-1990!

HÖRNEÅN laxutsättning.

Umeälven

Mynningskoordinater	707904-172286
Nederbördsområde, km ²	26499
Sjöprocent	6,5
Längd, km	460
Vattenföring, m ³ s	441

Umeälven rinner upp vid norska gräsen väster om Tärnaby-Hemavan och mynnar i Norra Kvarken vid Umeå. I älven har lax kunnat vandra upp till Fällforsfallet ca 65 km från mynningen. I de första forsarna har det under mycket lång tid funnits stora fasta fisken, framför allt i Norrfors, Baggböle och Klabböle som sannolikt tagit en stor del av den uppvandrande laxen. Dessutom fanns det ett flertal mindre nätfisken ända ner till mynningen.

De första kraftverken som tillkom på tidigt 1900-tal fanns i Klabböle och Baggböle. Kraftverken tog endast en mindre del av vattenföringen. 1925 anlades ett större kraftverk i Norrfors som med en skåldamm stängde av hela älven vilket innebar att laxvandringen i stort sett stoppades. I mitten av 30-talet byggdes så en fiskväg som trots efter en snar ombyggnad inte hade en tillfredställande funktion. Det nuvarande kraftverket byggdes under senare del av 50-talet och togs i drift med en något bättre fungerande fiskväg 1960. Laxen har dock haft svårigheter att finna vägen upp till och genom trappan och studier har visat att endast ca 30 % av den lax som vandrar upp i Umeälven har passerat det område som påverkas av Stornorrfors kraftstation. Idag är en del av problemen åtgärdade och en större andel av laxarna passerar. Det återstår dock en del problem som måste åtgärdas. Som kompensation för överdämda och torrlagda reproduktionsområden, samt att en andel av de utvandrande laxsmolten från Vindelälven dör när de passerar kraftverksturbiner och utloppstunnel sätts det årligen ut 94 000 lax- och 22 000 öringsmolt.

I älven finns inga mera påtagliga industriutsläpp som kan ha påverkat laxvandring eller förekomst.

Älven uppvisar inga försurningstendenser.

Flottningsanläggningar har bedrivits i älven från Storuman till havet. Flottningsanläggningar lades ner 1983. Eftersom inga strömsträckor återstår har några flottledsrestaureringar för lax inte genomförts.

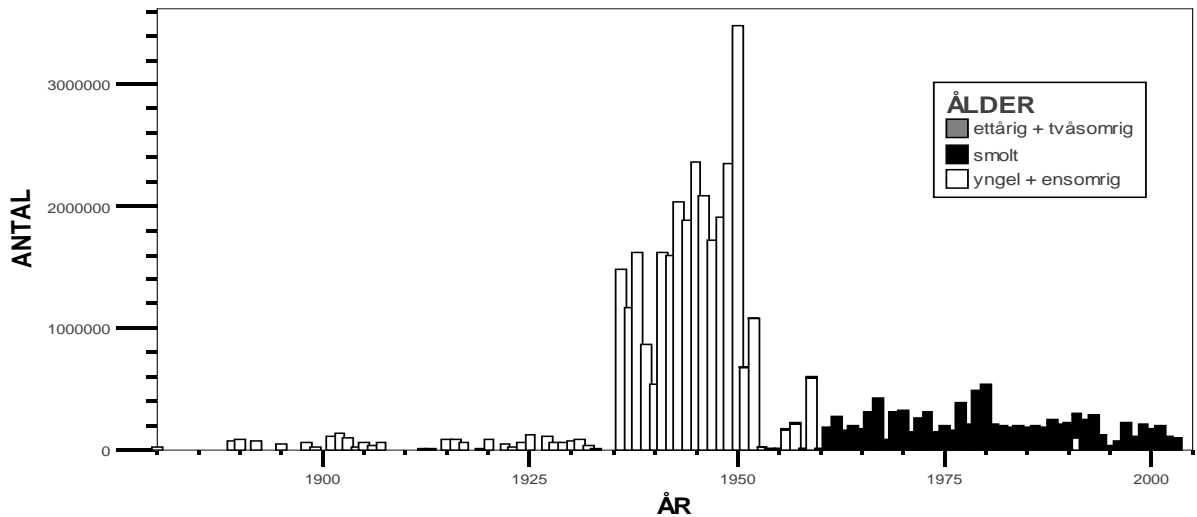
Utsättningar

I Umeälven finner vi de äldsta dokumenterade utsättningarna av lax i Västerbotten. Första utsättningen sker 1866 i Baggböle och Norrfors då 100 000 laxyngel sattes ut. Utsättningar fortsatte mer eller mindre regelbundet i Baggböle och Norrfors fram till 1934 med 50-100 000 per år. Sedan 1865 fanns i Piparböle en fiskodlingsanstalt i Hushållningssällskapets regi där laxrommen kläcktes. Det är sannolikt att det är fråga om enbart Umeälvslox eftersom det fanns goda möjligheter att ta avelsfisk från de fasta fiskena. Det är emellertid inte klarlagt hur utsättningarna bekostades. Att de första utsättningarna skedde för allmänna medel för "främjandet av fiskodling och utsättningar" är troligt, men det kan också ha varit under medverkan av flottningsföreningen. I flera andra älvar var flottningsföreningarna involverade i laxutsättningar.

Från 1935 förändrades utsättningarna såtillvida att mängden ökar och att utsättningarna ofta sker "ovan Norrfors". I detta skede hade Norrfors kraftstation byggts och stoppat all uppvandring av lax. Enligt uppgift fanns inget åläggande att sätta ut laxyngel uppströms dammen, utan det var en frivilligt insats av kraftverksägaren (Kungliga Vattenfallsstyrelsen). Utsättningarna fortsatte efter det att fiskvägen byggts och nu börjar man att sprida laxyngel allt längre upp i älven och i biflöden ända upptill Tärnaområdet. Utbyggnader av vattenkraften i detta område hade då inte påbörjats så tillgången på reproduktionsområden var god. Utsättningsmängderna ökar och från 1936 överstiger de regelmässigt 1 milj. per år.

Från 1953 avbryts mer eller mindre yngelutsättningarna. Det börjar sättas mindre mängder smolt och 2-somrig lax, antagligen som någon sorts förberedelse inför de åläggande om smoltutsättningar som var en följd av byggandet av Stornorrfors kraftstation. Smoltutsättningarna fortsätter sedan fram till dags dato på lite skilda platser nedströms Norrfors

UMEÄLVEN laxutsättning.

Vindelälven

Mynningskoordinater	709644-169875
Nederbördsområde, km ²	12654
Sjöprocent	5,0
Längd, km	444
Vattenföring, m ³ s	185

Vindelälven rinner upp dels i gränsoområdet mot Norge nordväst om Ammarnäs och dels genom Laisälven väster om Arjeplog. Vindelälven rinner in i Umeälven vid Vännäs. Laxen kan vandra mycket högt upp i de bägge älvgrenarna och det har konstaterats laxreproduktion både i Laisälven och i Vindelälven ända upp till forsarna strax nedanför Ammarnäs. I Vindelälven /Laisälven finns inga vattenkraftverk med undantag för biflödena Åman och Gertsbäcken där det finns mindre anläggningar. Det finns noteringar om ett mindre antal fasta laxfiskeri i nedre delen av Vindelälven, men de synes var varit i bruk endast sporadiskt. I älven har det däremot förekommit ett omfattande fiske med nät under perioder med god laxtillgång.

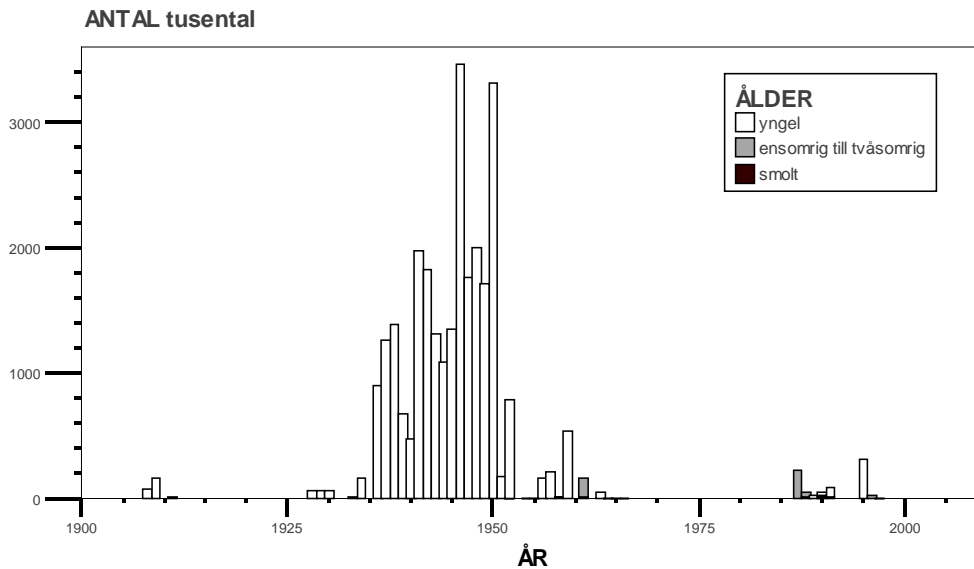
Inga industrier med större förorenande utsläpp har funnits vid älven. I Vindelälven har det förekommit en omfattande flottningsverksamhet med en mängd flottningsanordningar som dammar, ledarmar m. m. En mycket omfattande restaurering av älven efter flottningen har genomförts i flera etapper.

Utsättningar

De första noterade utsättningarna i Vindelälven gjordes i Rödåområdet åren 1908, 1909 och 1911. Dessa år sattes det inte några laxungar i Umeälven. Det oklart vilka intressen som låg bakom utsättningarna, men det kan ha varit flottningsföreningen. Utsättningarna återupptas igen 1928, alltså några år efter det Norrfors kraftstation byggts. Till en början är det vid Rödåsel laxen sätts men senare sprids laxyngel i stort sett i hela vattensystemet. Vid några tillfällen sätts yngel ut i Ammarnäsområdet. Mängderna ökar undan för undan och är snart uppe i över miljonen. Utsättningarna fortgår i samma omfattning till början av 1950-talet då de börjar avta för att i stort sett upphöra 1961, när Stornorrfors kraftstation med fiskväg tagits i drift. Dock sker några enstaka undantag för utsättningar av äldre laxungar. Från 1987 till mitten av 90-talet genomfördes en del i huvudsak mindre utplanteringar inom ramen för "Fiskeprojekt Vindelälven – Laisälven" och "Projekt Västerbottenslax".

Det står nog helt klart att pratiskt taget alla utsättningar gjorts med material från Umeälven. Här fanns utomordentligt god tillgång på avelslax och rommen spreds till olika kläkningsanläggningar främst Grubbe och Vindelån. Det finns dock en notering om att finsk lax använts (1934).

VINDELÄLVEN laxutsättning.

Sävarån

Mynningskoordinater	708645-173435
Nederbördsområde, km ²	1165
Sjöprocent	6,5
Längd, km	140
Vattenföring, m ³ s	12

Sävarån har sina källflöden i nordöstra delen av Vindelns kommun och sydvästra delarna av Skellefteå kommun. Lossmen, Storsävarträsk och Lillsävarträsk är relativt stora sjöar i övre delen av Sävarån. Älven rinner genom svagt buffrade områden och har därför haft ett lågt pH-värde. Försurande nederbörd har ytterligare försämrat förutsättningarna för strömlevande fisk och omfattande kalkningsinsatser har gjorts sedan 1980-talet.

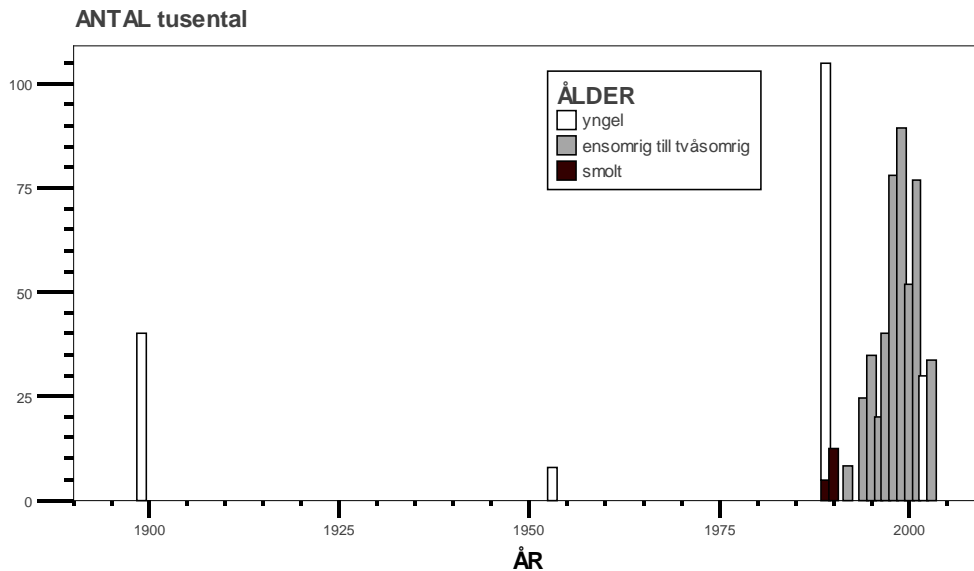
Det finns uppgifter i handlingar om laxfiske i Sävarån från 1600-talet och periodvis har det funnits flera laxfisker i älvens nedre del. Dammyggen för exempelvis kvarnar och järnbruk i Sävar och senare dammar och rensningar för flottningen, torde ha haft en mycket negativ inverkan på laxreproduktionen.

Flottningsinverkan på fisket diskuterades flitigt i början av förra seklet och Hushållningssällskapet försökte vid flera tillfällen få till stånd en avgift som skulle användas för utsättningar av lax. Detta lyckades sannolikt inte utan det var först när Mo & Domsjö AB, som var stor markägare vid älven, anställde en fiskeritjänsteman som fiskevårdsåtgärder påbörjades. Under 1940- och 50-talet byggdes flera fiskvägar, dammar revs och lax och havsöring sattes ut. I huvudsak användes 1-somrig fisk till skillnad mot flera andra älvar där yngelutsättningar fortfarande var vanligast. Härstamningen är något osäker men Umeälvslax torde ha dominerat utsättningarna, men det användes sannolikt även lax från Ångermanälven, Gideälven, Öreälven och kanske även Skellefteälven.

Noteringar i handlingar från Mo & Domsjö tyder på att uppvandringen av lax ökade något under början av 50-talet men minskade sedan antagligen som en följd av det ökande havsfisket. Bolagets intresse för fisket i Sävarån svalnade och fiskevårdsinsatserna upphörde i början av 60-talet.

Inom ramen för projekt Västerbottenslax återupptogs fiskevårdsinsatserna i Sävarån i slutet av 80-talet och regelbundna utsättningar av lax utfördes mellan åren 1989 och 2005. Utsättningarna startades upp och genomfördes under den första delen av perioden av "Projekt Västerbottenslax" och under den senare delen av perioden av inom ramen för ett EU-projekt "fler laxar i var laxälv". Huvudsakligen har material från Byskeälven använts vid utsättningarna.

SÄVARÅN laxutsättning.

Rickleån

Mynningskoordinater	711855-175049
Nederbördsområde, km ²	1673
Sjöprocent	8,9
Längd, km	146
Vattenföring, m ³ s	16

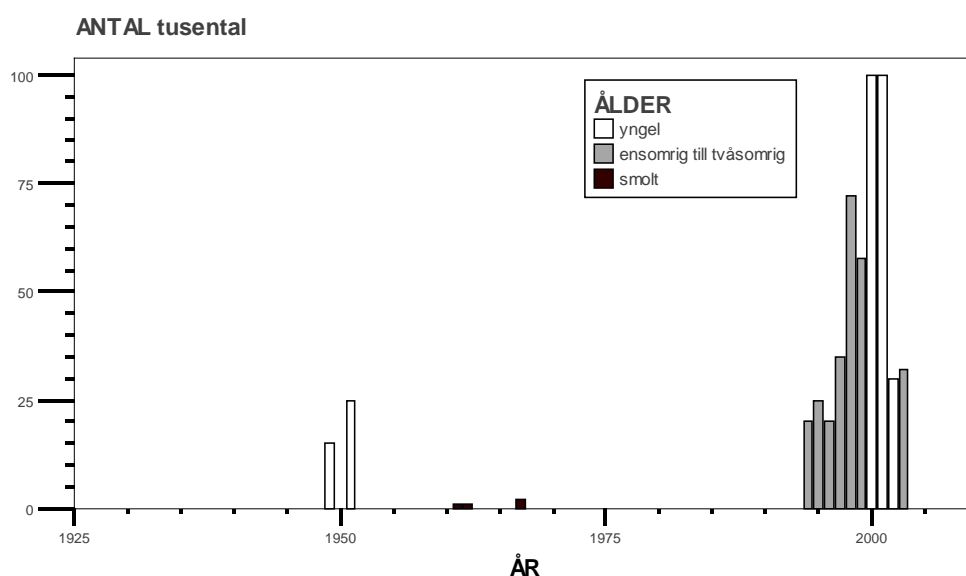
Rickleån mynnar i Bottenviken ca 15 km söder om Robertsfors och rinner upp i Stora Bygdeträsket ca 50 km från mynningen. Ett naturligt vandringshinder har funnits vid Äglund ca 40 km uppströms mynningen. Vid Robertsfors finns 3 dammar anlagda i början av förra seklet och dessa utgjorde ett totalt vandringshinder fram till 2002 då fiskvägar anlades. Vidare har Rickleån använts som recipient av dels en cellulosaindustri sedan 1910-talet och dels en metallindustri sedan 40-talet. Utsläppen från dessa industrier har vid olika tillfällen i stort sett helt slagit ut fiskbestånden, inklusive lax, nedströms industrierna.

I Rickleån hade under 60- och 70-talen Institutionen för ekologisk zoologi, vid Umeå universitet, en fältstation vid Rickleåns mynning där laxforskning bl.a. bedrevs.

Efter den fiskdöd som orsakades av industrier finns det belägg för att utsättningar av framförallt umeälvslox skett under vissa år sedan 1950-talet. Från mitten av 90-talet intensifierades utsättningarna fram till 2003 och utsättningarna skedde framförallt på sträckorna uppströms

Robertsfors. Skälet för detta var bl.a. att det skulle finnas vuxen tillbakavandrande lekfisk då de fiskvägar som planerades i Robertsfors skulle stå klara. Dessa utsättningar bestod av lax med härstamning från Byskeälven. Utsättningarna startades upp och genomfördes under den första delen av perioden av ”Projekt Västerbottenslax” och under den senare delen av perioden av inom ramen för ett EU-projekt ”fler laxar i var laxälv”.

RICKLEÅN laxutsättning.

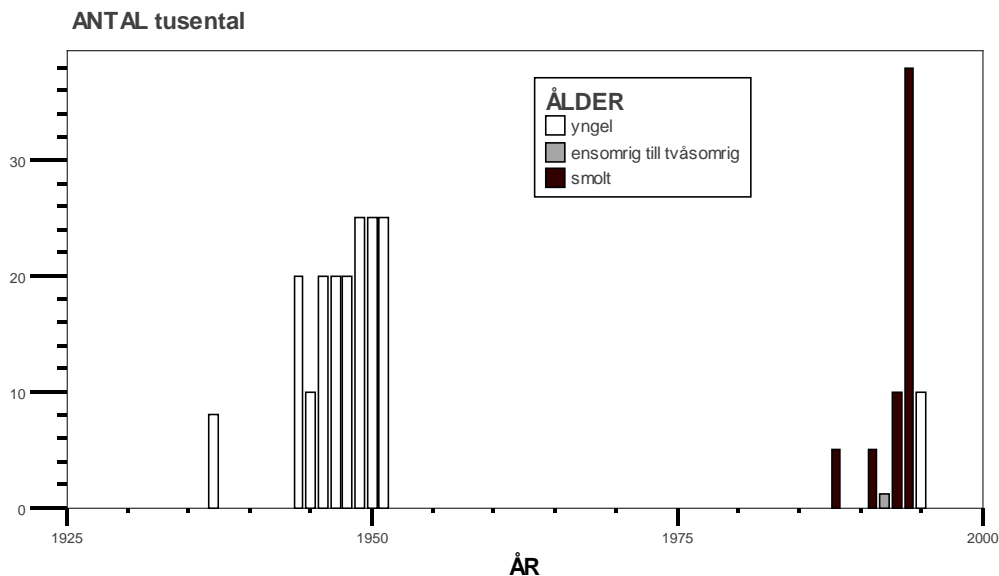
Bure älv

Mynningskoordinater	717894-175935
Nederbördsområde, km ²	1046
Sjöprocent	6,1
Längd, km	100
Vattenföring, m ³ s	12,5

Bure älven mynnar inre delen av Skelleftebukten bara några km från Skellefteälvens mynning och rinner upp i sjön Burträsket. Älven är mycket lugnflytande i hela sitt lopp och har små reproduktionsområden för lax. Två mindre kraftvek finns i älven. Under 1940 gjordes mindre

utsättningar av laxyngel sannolikt från Lejonströms fiskodling med Skellefteälvslax. Genom projekt Västerbottenslax sattes från 1988-1995 ut ca 10 000 smolt per år av Skellefteälvslax.

BUREÄLVEN laxutsättning.

Skellefte älv

Mynningskoordinater	718866-175517
Nederbördsområde, km ²	11731
Sjöprocent	12,1
Längd, km	440
Vattenföring, m ³ s	159

Skellefteälven är en av länets två fjällälvar. Den rinner upp i Arjeplogsfjällen och mynnar vid Skelleftehamn i Skelleftebukten. Ett absolut vandringshinder vid Krångforsen har begränsat laxens vandring i älven till ca 35 km. Skellefteälven är i sin helhet utbyggd för vattenkraft. Det nedersta kraftverket, Kvistforsen, byggdes 1960 och togs i drift 1962. Därmed hindrades all uppvandring av lax och havsöring och kompensationsutsättningar av smolt upprätthåller lax- och öringbestånden sedan dess.

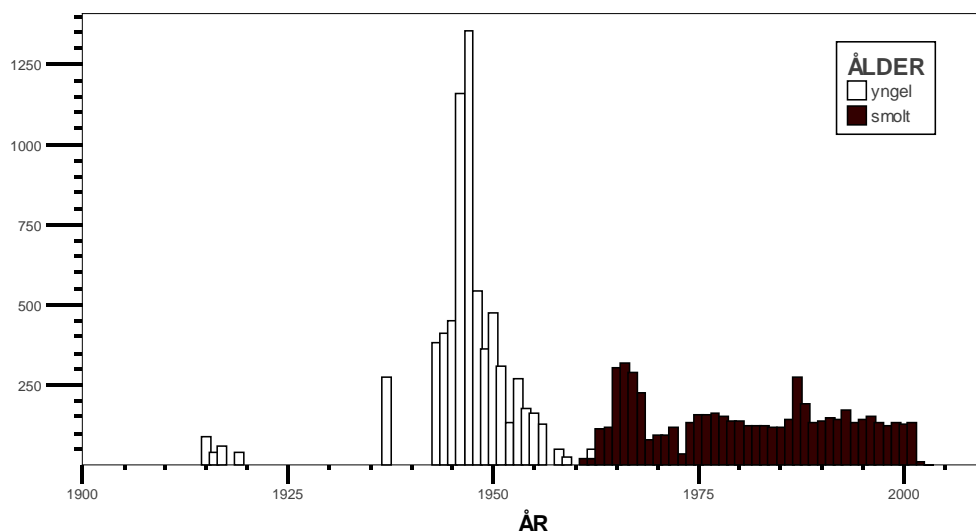
Yngelutsättningar påbörjades i Skellefteälven under några år i början av 1910-talet med lax från Piparböle fiskodling i Umeälven. Från 1937 har utsättningar av yngel skett från Lejonströms fiskodling i Skellefteälven. Denna odling byggdes på 30-talet av flottningsföreningen. Rommen togs från lax som fångades vid notdragning i Skellefteälven.

Utsättningarna i älven var en kompensation för de skador flottningen ansågs ha åsamkat fisket. För driften av odlingen svarade första tiden flottningsföreningen, men övertogs snart av Hushållningssällskapet. Yngelutsättningarna pågick till slutet av 1950-talet. Yngelutsättningarna

ersattes därefter av smoltutsättningar i och med idrifttagandet av kraftverket vid Kvistforsen. Kraftbolaget, dåvarande Graningeverken, byggde en ny odling vid Kvistfordsdammen och verksamheten vid Lejonströms fiskodling upphörde. Årligen sker idag en kompensationsutsättning som uppgår till 118 500 laxsmolt och 24 000 havsröringsmolt.

SKELLEFTEÄLVEN laxutsättning.

ANTAL i tusental.

Kåge älv

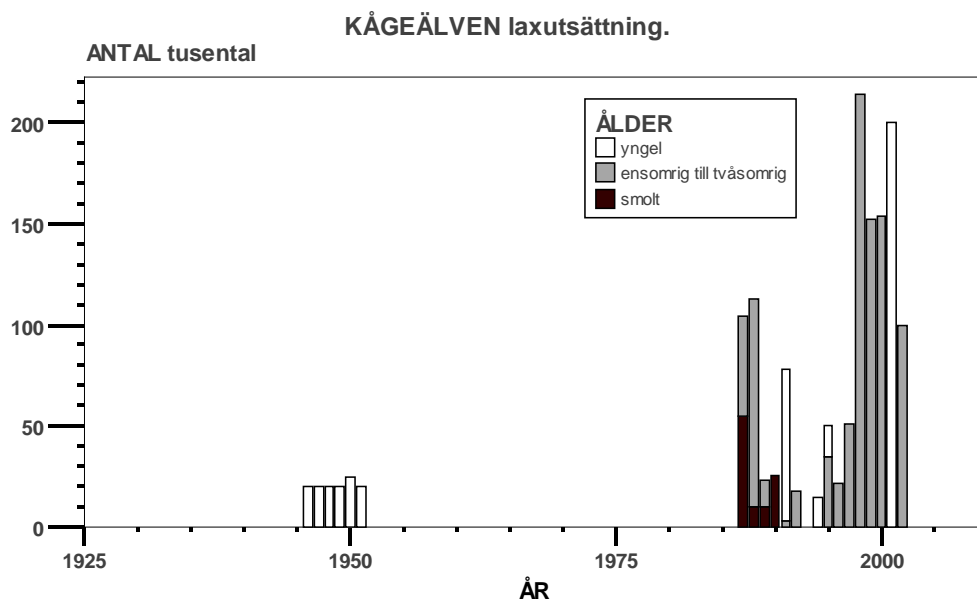
Mynningskoordinater	720195-174711
Nederbördsområde, km ²	909
Sjöprocent	3,5
Längd, km	100
Vattenföring, m ³ s	12

Kåge älv är ett mindre vattendrag som mynnar i Kågefjärden någon mil norr om Skellefteå och rinner upp i Kågeträsket ca 50 km från mynningen. Storforsen ca 30 km från mynningen utgör ett absolut vandringshinder. Mynningsområdet är mycket grunt med stora sandbankar som vid låga vattenföringar försvårar fiskens vandring. Älven har inte betraktats som laxförande under mer än 100 år antagligen beroende av flera dammbyggnader och möjligen ett för omfattande fiske eftersom den lätt gick att stänga av. Idag är alla hinder borttagna.

Utsättningar

De första noterade utsättningar av lax i Kågeälv skedde i slutet av 1940-talet. Det var under den period som det sattes stora mängder lax i framför allt Umeälv och Skellefteälv. Utsättningarna i Kågeälv var av allt att döma "överskott" från dessa utsättningar. 1987 inleddes

mera kontinuerliga utsättningar inom ramen för Projekt Västerbottenslax med målsättning att återetablera ett laxbestånd i Kågeälven. Under den senare delen av perioden genomfördes utsättningarna inom ramen för ett EU-projekt ”fler laxar i var laxälv”. Utsättningarna har gjorts med yngel såväl som med äldre fisk. Inledningsvis användes under några år skellefteälvslax, men senare övergick man till byskeälvslax. Utsättningarna har varit framgångsrika och älven har idag en naturlig reproduktion av lax och havsöring.

Byske älv

Mynningskoordinater	721543-175634
Nederbördsområde, km ²	3637
Sjöprocent	5,3
Längd, km	215
Vattenföring, m ³ s	40

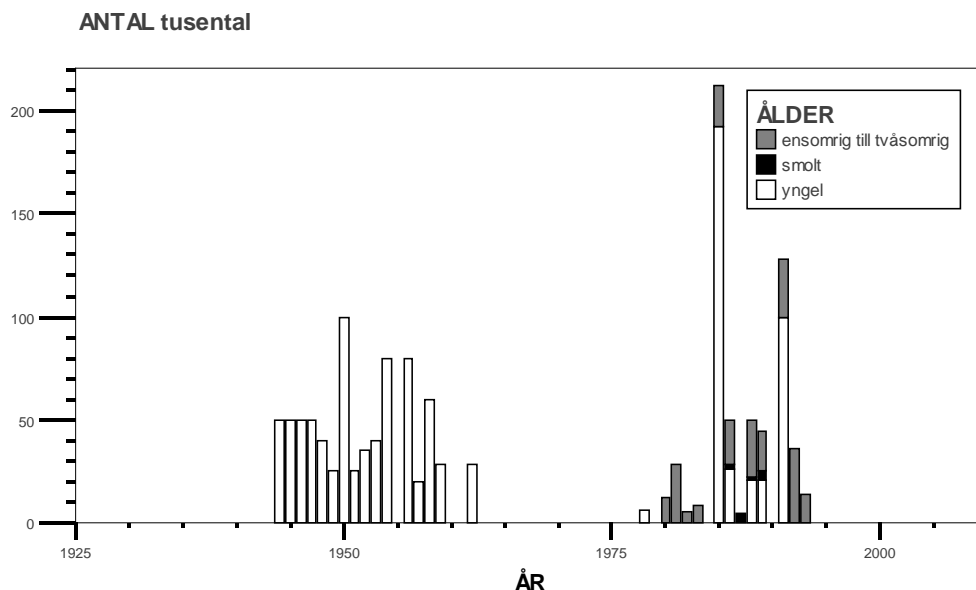
Byske älv som mynnar i Byskefjärden ca 40 km norr om Skellefteå är länets största skogsälv. Den rinner upp i sjön Kilver vid Arvisdjaur i Norrbottens län ca 140 km från mynningen. Älven har inga anläggningar för vattenkraft men tidigare fanns en damm nära mynningen som kraftigt försvårade uppvandringen av lax och öring. Vid Fällfors ca 30 km uppströms finns ett fall där det tidigare funnits ett fast laxfiske. Vid Fällfors finns sedan 1993 en fiskväg på den södra sidan fallet. Denna har sedan kompletterats med en fiskväg även på den norra sidan.

Utsättningar

I Byskeälven har lax satt ut relativt kontinuerligt från 1944 till 1960. Det var då enbart yngel från Skellefteälven och Umeälven som användes. I början av 80-talet fortsatte utsättningarna först inom ramen för Laxprojekt BD-AC och senare fram till 1993 med Projekt Västerbottenslax som

huvudman. Vid utsättningar från 1980 har enbart lax från Byskeälven använts. Eftersom laxbeståndet i början av 1990-talet börjat återhämta sig upphörde utsättningarna.

BYSKEÄLVEN laxutsättning.

Åby älv

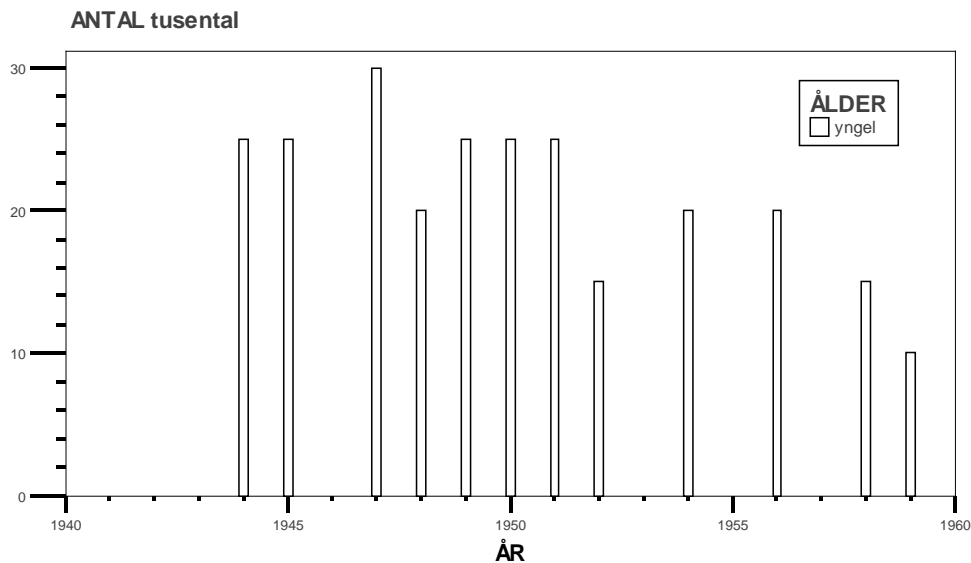
Mynningskoordinater	722448-176262
Nederbördsområde, km ²	1300
Sjöprocent	5,2
Längd, km	166
Vattenföring, m ³ s	15

Åbyälven, som är Västerbottens läns nordligaste laxvattendrag, mynnar i Åbyfjärden någon mil söder om gränsen mot Norrbotten. Älvens källområden ligger norr om Arvidsjaur ca 150 km från mynningen. I stort sett hela älven har använts för flottning men älven är nu till stor del restaurerad på framförallt sträckan nedströms Hednäs. Vid Hednäs, ca 40 km från mynningen, finns ett kraftverk som utgjort ett hinder för vandringsfisk under en stor del av 1900-talet. I mitten av 1990-talet ålades dock kraftbolaget att bygga en fiskväg som har inneburit att lax nu åter kunnat etablera sig på sträckorna uppströms kraftverket.

Utsättningar

I Åbyälven har utsättningar av lax varit mycket begränsade. Under 1950-talet sattes sammanlagt 150 000 yngel ut, vilket är långt mindre än i andra älvar. Utsättningsmaterialet kom från både Ume- och Skellefte älvar. Detta innebär att Åbyälvens laxbestånd är relativt opåverkat av andra laxstammar beroende på utsättningar.

ÅBYÄLVEN laxutsättning.

Sammanfattning

Allmänt

Västerbottens län har ett stort antal större och mindre älvar som fortfarande har naturliga laxbestånd. Av de ursprungliga laxförande vattendragen är det bara Umeälven och Skellefteäven som är helt utbyggda för vattenkraft. Dessutom kunde lax bara vandra en kortare sträcka i dessa älvar.

Det finns många orsaker till att laxbestånden i många av älvarna varit svaga. Fisket i älvarna har tidvis varit omfattande och i mindre älvar var det lätt att stänga en stor del av älven. Även om begrepp som fiskådra och kungsådra varit begränsande för fisket. I de större älvarna kunde fasta fisken också anläggas så att stora delar den uppvandrande laxen fångades. Det mycket omfattande havsfisket har också inneburit ett stort överuttag av lax som medfört att alldeles få få lekfishar har tillåtits att återvända till vattendragen för lek.

Flotningen som påbörjades i mitten av 1800-talet har påverkat fiskbestånden genom rensningar och kanaliseringar av vattendragen för att underlätta timrets framfart. Dessutom byggdes dammar för att spara på flottningsvatten och stora stenistor stängde av betydelsefulla sidogrenar till vattendragen. Försurning och förorenade utsläpp har också haft en negativ påverkan på vissa bestånd. Dessutom har M74, en sjukdom som drabbar laxyngel, tidvis orsakat betydande dödlighet i odlingar samt i vattendragen med naturlig reproduktion.

Utsättningar

Som framgår av redovisningen påbörjades utsättningar av lax redan i slutet av 1800-talet. Dessa tidiga utsättningar hade nog sin grund i ett allmänt intresse för utsättningar av fisk som en fiskevårdsåtgärd. Hushållningssällskapen som bildats tidigare som rådgivningsorgan för jordbruket fick i början av 1900-talet också ansvar för fisket och fiskodling. Sällskapen har varit

initiativtagare till många fiskodlingar och fiskutsättningar. Under de första årtiondena var utsättningar av lax (yngel) på en låg nivå och oftast var det nog flottningsföreningar som bekostade utsättningarna. Även om det inte helt kunnat beläggas.

Vid 1930-talets början ökar yngelutsättningarna kraftigt, för att inte säga dramatiskt, och uppgår i mitten av 40-talet till ca 4 miljoner stycken yngel. Först är det i Umeälven som utsättningar ökar. Detta kan härledas till den fiskeritjänsteman som då anställdes av Vattenfallsstyrelsen i samband med byggandet av fiskvägen i Norrforsdammen. I Skellefteälven ökade yngelutsättningarna några år senare och då med Flottningsföreningen som huvudman och med utsättningsmaterial från deras fiskodling vid Lejonström. Även här var Hushållningssällskapet engagerade som ansvariga för driften av odlingen.

De stora utsättningarna var möjliga bland annat genom att tillgången på avelslax var god i både Umeälven och Skellefteälven. I Umeälven användes oftast det fasta fisket i Norrfors och i Skellefteälven fiskade notfiskelagen avelslax på dispens.

Den mer eller mindre obegränsade tillgången på laxrom och yngel innebar också att laxyngel sattes ut i de flesta av Västerbottens skogsälvar, men dock i relativt små mängder. Vid flertalet utsättningar har material från Umeälven använt i länets sydliga älvar och material från Skellefteälven i de nordliga. Det finns emellertid exempel på att Skellefteälvslox använts i Öreälven och att Umeälvslox satts i Åby- och Byske älvar. Laxyngelutsättningarna börjar avta i början 1950-talet och hade 10 år senare nästan helt upphört.

Med anledning av den fortsatta kraftverksutbyggnaden, som helt stängde av älvarna för uppvandrande lax, utvecklades laxodlingen så att utvandringfärdiga laxsmolt kunde sättas ut enligt ålägganden från Vattendomstolarna. Detta innebar att det i Umeälven och Skellefteälven från början av 1960-talet årligen i varje har satts ut omkring 100 000 laxsmolt.

I de andra laxälvarna i Västerbotten förekom praktiskt taget inga utsättningar under 60- och 70-talen, vilket till stor berodde på en mer allmän tveksamhet till nyttan av yngelutsättningar. Som ett resultat av den i havet pågående överfiskningen av naturlaxbestånden minskade uppvandringen av lax i älvarna alltmer och flera laxprojekt inleddes under 80-talet där utsättningar var en av åtgärderna som utfördes. Skillnaden mot tidigare utsättningar var att större vikt lades vid laxens härstamning och avelsfiske genomfördes i de älvar där detta var möjligt. I älvar där laxen nära nog försvunnit användes oftast stammar från närliggande älvar. Störst omfattning hade dessa utsättningar under andra halvan av 90-talet.

Brister

Eftersom utsättningar av fisk inte var tillståndspliktigt förrän 1978 torde det allmänt finnas åtskilliga utsättningar som inte är dokumenterade. I Västerbottens län fanns flera stora skogbolag och exempelvis bedrev dåvarande Domänverket en omfattande fiskevårdsverksamhet. När det gäller lax så bedöms utsättningar ha genomförts av Mo & Domsjö AB (numera Holmen skog) och uppgifter om detta finns för Öreälven och Sävarån.

Bilagor

1. Tabell. Laxutsättningar i Västerbottens sorterade per älv
2. Tabell. Den utsatta laxens härstamning

Bilaga 1

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR, ÄLVVIS Sid 1

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Bureälven	1937	8000
	1944	20000
	1945	10000
	1946	20000
	1947	20000
	1948	20000
	1949	25000
	1950	25000
	1951	25000
	1988	5000
	1991	5000
	1992	.	.	1200	.	.
	1993	10000
	1994	38000
	1995	10000
Byskeälven	1944	50000
	1945	50000
	1946	50000
	1947	50000
	1948	40000
	1949	25000
	1950	100000

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS

Sid 2

2

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Byskeälven	1951	25000
	1952	35000
	1953	40000
	1954	80000
	1956	80000
	1957	20000
	1958	60000
	1959	28000
	1962	28000
	1978	6000
	1980	.	12000	.	.	.
	1981	.	8100	20400	.	.
	1982	.	.	5200	.	.
	1983	.	.	8000	.	.
	1985	192500	.	20000	.	.
	1986	26000	.	21000	.	2400
	1987	4797
	1988	21000	.	28000	.	1000
	1989	21000	5100	12300	2100	4200
	1991	100000	28000	.	.	.
	1992	.	8800	27164	.	.
	1993	.	13690	.	.	.

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 3

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Havet	1944	20000
	1945	20000
Hörneån	1988	10000
	1989	5000
	1990	20535
Kusten	1955	.	.	.	1570	.
	1956	1474
	1958	.	.	.	2994	.
	1967	2945
Kågeälven	1946	20000
	1947	20000
	1948	20000
	1949	20000
	1950	25000
	1951	20000
	1987	.	.	50000	.	54556
	1988	.	.	103000	.	10000
	1989	.	.	13600	.	10000
	1990	25280
	1991	75000	3000	.	.	.
	1992	.	15000	3000	.	.
1994	15000	

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 4

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Kågeälven	1995	15000	35000	.	.	.
	1996	.	22000	.	.	.
	1997	.	51000	.	.	.
	1998	.	142000	71600	.	.
	1999	.	150000	.	2000	.
	2000	.	154000	.	.	.
	2001	200000
	2002	.	99630	.	.	.
Laisälven	1959	45000
	1995	.	.	28844	.	.
Lögdeälven	1945	132000
	1946	52000
	1947	52000
	1948	25000
	1949	50000
	1953	20000
	1954	40000
	1955	84000
	1959	30000
	1988	34000
	1989	5000	.	500	.	.
	1990	20000	5000	1365	.	.

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 5

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Lögdeälven	1991	80000	.	.	.	1000
	1992	.	.	15550	.	.
	1993	.	.	6500	.	.
	1994	.	.	.	1050	.
	1995	1500
	1996	3000	.	.	.	3100
	1998	.	5300	.	2500	.
	1999	.	68400	.	.	.
	2000	.	210000	.	.	.
	2001	355000
	2002	.	179630	.	.	.
	2003	246000
	okänt	1941	448000	.	.	.
1960		42500
1962		18000
Rickleån	1949	15000
	1951	25000
	1961	999
	1962	885
	1967	2200
	1994	.	20000	.	.	.
	1995	.	25000	.	.	.

6

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 6

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Rickleån	1996	.	20000	.	.	.
	1997	.	35000	.	.	.
	1998	.	50000	22000	.	.
	1999	.	57600	.	.	.
	2000	100000
	2001	100000
	2002	30000
	2003	.	32000	.	.	.
Skellefteälven	1915	90000
	1916	40000
	1917	60000
	1919	40000
	1937	272062
	1943	382519
	1944	409000
	1945	450000
	1946	1157000
	1947	1354000
	1948	545000
	1949	361000
	1950	475000
	1951	311000

6

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 7

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Skellefteälven	1952	135000
	1953	270000
	1954	175000
	1955	160000
	1956	130000
	1958	50000
	1959	25000
	1961	20000
	1962	28000	.	.	.	20000
	1963	113400
	1964	118500
	1965	303382
	1966	319000
	1967	288072
	1968	224548
	1969	81119
	1970	94462
	1971	95351
	1972	118613
	1973	33765
1974	135025	
1975	155565	

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 8

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Skellefteälven	1976	156006
	1977	161699
	1978	154436
	1979	138375
	1980	139693
	1981	120545
	1982	124800
	1983	122539
	1984	119100
	1985	118500
	1986	141000
	1987	275000
	1988	192662
	1989	134840
	1990	138113
	1991	149500
	1992	138500
	1993	172500
	1994	133485
	1995	142147
	1996	151100
	1997	.	198553	.	.	132500

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 9

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Skellefteälven	1998	.	120000	.	.	124923
	1999	131028
	2000	149521	.	.	.	127025
	2001	134026
	2002	9000
	2003	3316
	2004	6110
Sävarån	1899	40000
	1953	8000
	1989	100000	.	.	.	5000
	1990	12620
	1992	.	8350	.	.	.
	1994	.	24463	.	.	.
	1995	.	35000	.	.	.
	1996	.	20000	.	.	.
	1997	.	40000	.	.	.
	1998	.	50000	28000	.	.
	1999	.	89500	.	.	.
	2000	.	52000	.	.	.
	2001	.	77000	.	.	.
	2002	30000
2003	.	33600	.	.	.	

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS. Sid 10

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Sörmjöleån	1949	10000
Täfteån	1866	5000
Ume-Skellef	1900	40000
	1936	415000
	1939	316000
	1940	147600
Ume-Skellefte	1896	185000
	1897	61000
	1898	127000
	1899	65000
	1943	448000
	1945	139000
	1946	60000
Umeälven	1866	105000
	1868	150000
	1879	1000
	1880	23000
	1889	70000
	1890	80000
	1892	75000
	1895	40000
	1898	61000

6

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 11

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Umeälven	1899	25000
	1901	105000
	1902	135000
	1903	100000
	1904	20000
	1905	55000
	1906	35000
	1907	55000
	1912	14000
	1913	7000
	1915	90000
	1916	80000
	1917	60000
	1919	5000
	1920	80000
	1922	50000
	1923	20000
	1924	55000
	1925	120000
	1927	115000
	1928	60000
	1929	65000

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 12

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Umeälven	1930	70000
	1931	90000
	1932	35000
	1933	10000
	1936	1478000
	1937	1161769
	1938	1613943
	1939	865000
	1940	535000
	1941	1614000
	1942	1593000
	1943	2039000
	1944	1881000
	1945	2361500
	1946	2086000
	1947	1724000
	1948	1915000
	1949	2353000
	1950	3487000
	1951	680000	231	.	1360	50
	1952	1076000	5400	.	50	.
	1953	5000	10000	.	.	14

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 13

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Umeälven	1954	5000	.	.	.	454
	1955	5000	.	.	.	3914
	1956	163000	.	.	3673	1474
	1957	210000	556	.	9650	1866
	1958	2000	.	.	2993	468
	1959	587000	.	.	15481	3452
	1960	.	.	976	.	11144
	1961	187274
	1962	266708
	1963	.	.	.	11498	148338
	1964	192688
	1965	170756
	1966	310591
	1967	426133
	1968	83890
	1969	305538
	1970	322880
	1971	148954
	1972	263162
	1973	313770
	1974	152925
	1975	199122

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 14

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Umeälven	1976	157774
	1977	386416
	1978	205444
	1979	482820
	1980	537796
	1981	212332
	1982	199600
	1983	188000
	1984	202664
	1985	188164
	1986	198822
	1987	190298
	1988	247885
	1989	13100	.	.	.	201814
	1990	224822
	1991	100100	.	4786	.	187630
	1992	251102
	1993	285620
	1994	126111
	1995	31412
	1996	76882
	1997	219680

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS. Sid 15

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Umeälven	1998	114951
	1999	210360
	2000	174501
	2001	193794
	2002	106382
	2003	97999
Vindelälven	1908	75000
	1909	165000
	1911	15000
	1928	60000
	1929	65000
	1930	70000
	1933	20000
	1934	160000
	1936	907000
	1937	1263000
	1938	1391000
	1939	678000
	1940	475000
	1941	1974300
	1942	1821050
	1943	1314000

6

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS. Sid 16

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Vindelälven	1944	1093000
	1945	1356700
	1946	3460000
	1947	1764000
	1948	2003800
	1949	1717500
	1950	3311000
	1951	173100
	1952	783300	.	.	1240	.
	1954	5000
	1955	5000
	1956	162500
	1957	210000
	1958	2000	16150	.	.	.
	1959	542200
	1961	.	49444	103816	.	10000
	1963	50000
	1964	1000
	1965	999
	1966	1000
	1987	.	123493	98978	.	.
	1988	.	43725	.	.	8022

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 17

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Vindelälven	1989	30000
	1990	26000	365	15700	.	11991
	1991	80000	10000	.	.	.
	1995	314000
	1996	.	.	23798	.	.
	1997	.	.	3000	.	.
Åbyälven	1944	25000
	1945	25000
	1947	30000
	1948	20000
	1949	25000
	1950	25000
	1951	25000
	1952	15000
	1954	20000
	1956	20000
	1958	15000
	1959	10000
	Ångermanälven	1960
1963		1399
Öreälven	1921	75000
	1947	60000

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS.

Sid 18

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Öreälven	1948	138000
	1949	291000
	1950	246000
	1951	66000
	1953	70000
	1954	50000
	1983	.	.	30000	.	.
	1984	.	.	5600	.	.
	1985	.	.	4074	.	.
	1987	.	.	8300	.	10300
	1988	1000
	1989	.	500	.	.	3000
	1991	30000	2000	.	.	17008
	1994	.	5334	.	.	.
	1995	.	4000	2000	.	.
	1996	10000	10000	.	.	.
	1997	13500	25000	.	.	.
	1998	60000	16000	.	.	.
	1999	20000	24600	3800	2350	.
	2000	114000
2001	.	71000	.	.	.	
2002	.	27935	.	.	.	

LAXUTSÄTTNINGAR I VÄSTERBOTTENS ÄLVAR ÄLVVIS. Sid 19

ÄLV	ÅR	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Öreälven	2003	197000
Totalt antal		74051538	2650649	790851	60509	15633646

Bilaga 7. Den utsatta laxens härstamning.

DEN UTSATTA LAXENS HÄRSTAMNING							Sld	1
ÄLV	DOKUMENT	SAMMOLIK	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum	
Bureälven		Skellefteälven	55000	.	.	.	43000	
	Byskeälven		.	1200	.	.	.	
	Skellefteälven		108000	.	.	.	15000	
	Umeälven		20000	
Byskeälven		Byskeälven	260500	13200	114900	2100	12397	
		Skellefteälven	40000	
	Byskeälven		100000	50490	27164	.	.	
	Okänt		.	12000	.	.	.	
	Skellefteälven		474000	
	Ume-Skellefteälven		25000	
	Umeälven		228000	
Havet	Skellefteälven		40000	
Hörneån		Umeälven	29135	
	Umeälven		6400	
Kusten		Umeälven	1474	.	.	4564	2945	

DEN UTSATTA LAXENS HÅRSTAMNING

Sld 2

ÄLV	DOKUMENT	SANNOLIK	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Kågeälven	Skellefteälven		140000	.	116600	.	45280
	Umeälven		20000
	Ångermanälven		.	.	50000	.	.
Laisälven		Umeälven	45000	.	28844	.	.
Lögdeälven	Lögdeälven		40000
	Skellefteälven		132000
	Umeälven		353000
okänt	Lögdeälven		703000	468330	23915	3550	5600
	Umeälven		490500
	Okänt		18000
Rickleån	Byskeälven		.	50000	22000	.	.
	Umeälven		40000	.	.	.	3199
	Byskeälven		230000	189600	.	.	.
Skellefteälven	Okänt		885
	Skellefteälven		2110519	.	.	.	4751886
	Umeälven		145000	.	.	.	745900
Skellefteälven	Skellefteälven		3821583	318553	.	.	415484
	Umeälven		145000	.	.	.	745900

ÄLV	DOKUMENT	SÄMOLIK	YNGEL Sum	ENSOMRIG Sum	ETTÅRIG Sum	TVÅSOMRIG Sum	SMOLT Sum
Skellefteälv	Ume-Skellefteälven		90000
	Umeälven		902000
Sävarån		Byskeälven	.	89500	28000	.	.
		Umeälven	48000
		Vindelälven	6620
	Byskeälven		30000	280950	.	.	.
	Sävarån		.	59463	.	.	.
	Umeälven		6000
	Vindelälven		100000	.	.	.	5000
Sörngöleån		Umeälven	10000
Täfteån		Umeälven	5000
Ume-Skellefte		Umeälven	602600
	Ume-Skellefteälven		316000
Ume-Skellefte		Skellefteälven	139000
		Umeälven	946000
Umeälven		Skellefteälven	39500

DEN UTSÄTTA LAXENS HÄRSTAMNING

Sld 4

ÄLV	DOKUMENT	SAMNOLIK	YNGEL		ENSOMRIG		ETTÅRIG		TVÅSOMRIG		SMOLT	
			Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum		
Umeälven	Okänt		202747
	Ume-Skellefteälven		90000
	Umeälven		23294000	621326
Vindelälven		Umeälven	27035650	232812	229592	1240	21021					
	Finsk lax		160000
	Okänt		240800
	Vindelälven		106000	10365	15700	.	11991					
Åbyälven		Skellefteälven	45000
		Umeälven	40000
		Skellefteälven	105000
	Umeälven	65000	
Ångermanälven		Umeälven	2000
		Vänernlax	1399
Öreälven		Skellefteälven	246000
		Umeälven	750000
		Öreälven	.	8000	11300
	Lögdälven	1000

ÅLV	DOKUMENT	SAMNOLIK	YNGEL		ENSOMRIG		ETTÅRIG		TVÅSOMRIG		SMOLT	
			Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum		
Öreälven	Umeälven		2000
	Öreälven		444500	178369	53774	2350	17008					
Totalt antal			74051538	2650649	790851	60509	15633646					

Länsstyrelsen Västerbotten

Storgatan 71 B, 901 86 Umeå

www.lansstyrelsen.se/vasterbotten

vasterbotten@lansstyrelsen.se

010-225 40 00